

CAMINS I SENDERS DE LLAÉS: Circular per on cal, conservar i conviure

Llaés, un espai viu i protegit

Forma part de l'Espai d'Interès Natural de les Serres de Milany, Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt, integrat a la Xarxa Natura 2000.

Qualsevol ús (a peu, en bicicleta o en grup) ha de garantir la preservació dels hàbitats, la fauna i la vida rural.

Els camins i senders són part del patrimoni viu, fruit de la gestió pagesa, ramadera i forestal que sosté la biodiversitat i la continuïtat humana.

Camins i senders: titularitat i règim d'ús

Límits i responsabilitats

- Els camins no depenen només del propietari (públic o privat), sinó del règim d'ús reconegut: agrícola, ramader, forestal, veïnal, recreatiu o esportiu.
- Un camí veïnal serveix per al trànsit local i accés a finques, però no implica dret per a usos esportius o recreatius.
- Perquè siguin utilitzables en activitats recreatives o esportives (BTT, caminades, curses, etc.), cal que estiguin homologats per la FEEC, CEC o Itinerànnia i amb consentiment dels propietaris i propietàries afectats.
- Circular a peu o en bicicleta és compatible amb el medi i els drets locals només per camins autoritzats i homologats.

Què vol dir "homologació de senders"?

- Reglament FEEC → defineix les rutes reconegudes com GR, PR o SL, amb senyalització i criteris tècnics (senders.feec.cat).
- Implica seguretat, assegurança, adequació mediambiental i respecte al territori.
- Exemple: PR-C 59 (Serra de Milany – Ripoll – Vallfogona – Sant Joan de les Abadesses): homologat per la FEEC i integrat a Itinerànnia, revisat periòdicament amb acord dels propietaris o propietàries.

- Només els camins homologats poden admetre ús recreatiu formal i segur.
- En espais protegits regeix el principi: “només el que és autoritzat” → sense resolució o delimitació expressa, l’activitat no està permesa. La prova d’autorització correspon a l’usuari o organitzador.

On es diu que és així?

- En espais naturals protegits, els usos físic-esportius requereixen autorització prèvia (Decret 148/1992, art. 6.b: “Caldrà autorització prèvia per a la bicicleta tot terreny i qualsevol prova o activitat esportiva terrestre que necessiti del concurs d’algun artefacte.”)
- Inclou curses o activitats d’orientació i excursions, ja que utilitzen fites, banderoles, dispositius digitals o senyals: elements regulats com “artefactes”.
- Aquestes activitats no poden fer-se lliurement: necessiten autorització ambiental i consentiment dels propietaris o propietàries.
- El marc jurídic que ho regula:
  - Decret 56/2003 i Ordre PRE/361/2004 → activitats físiques al medi natural, ajustades a la normativa ambiental.
  - Pla d’Espais d’Interès Natural (Decret 328/1992) → activitats recreatives canalitzades per camins i senders existents amb respecte als béns, drets i propietats.
  - Llei 11/2009 → l’autorització municipal no substitueix el consentiment del propietari.
  - Reglament FEEC → requereix autorització escrita del propietari si el traçat passa per finques privades o espais protegits.

Conclusió:

No hi ha ús lliure ni dret de pas per activitats esportives o recreatives fora dels camins homologats i autoritzats. Fer-ho vulnera la legislació ambiental, el dret de propietat i la gestió dels espais protegits.

Per què cal aquesta homologació i autorització?

- No és una formalitat, és una garantia de protecció i convivència.
- Criteris clau:
  - Llei 21/2013 d'avaluació ambiental: obliga a valorar efectes directes, indirectes, acumulatius i a llarg termini.
  - Llei 42/2007 del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat → evita el deteriorament d'hàbitats i sotmet activitats a avaluació.
  - TJUE (Waddenzee, Sweetman, Holohan) → només s'autoritza sense cap dubte científic sobre la innocuïtat ambiental.
  - Principi de prioritat d'ús rural i veïnal → els camins rurals serveixen prioritàriament la pagesia i el veïnat.
- Els usos esportius o recreatius són subordinats i només admetibles si no interfereixen amb aquests usos ni amb la conservació.
- A Llaés, la convivència entre medi, pagesia i visitants exigeix respectar aquest equilibri.
- La homologació i autorització són mecanismes de responsabilitat compartida:
  - Organitzadors, usuaris i plataformes han d'evitar difondre o seguir rutes no homologades o no autoritzades.
  - Asseguren activitats respectuoses, sense dany ambiental, amb respecte als propietaris i prioritat per la vida rural.

Hi ha camins i senders aptes per a l'excursionisme?

Sí, i molts!

Segons un estudi preliminar de PAVIRU Llaés, hi ha més de 90 km de recorreguts (excloent camins privats de desembosc).

- 22 km → pistes veïnals intercomarcals d'accés general.
- 35 km → camins primaris d'ús veïnal i de serveis.
- 13 km → camins d'accés a mansos i infraestructures agràries.
- 20 km → senders privats rellevats per FEEC, CEC o Itinerànnia.

D'aquests, 55 km són homologats o homologables, si s'acrediten autoritzacions administratives i privades.

Inclouen: totes les pistes veïnals d'accés general, tots els senders rellevats per FEEC, CEC o Itinerànnia i part dels camins primaris consentits pels propietaris (de forma permanent o transitòria).

La resta no es poden circular lliurement.

Recomanacions per a visitants

- Consulta sempre els recorreguts homologats i autoritzats pels propietaris afectats (vegeu mapa a pavirullaes.cat).
- Abans d'una activitat, comprova l'autorització ambiental, permisos municipals i consentiment dels propietaris.
- Evita rutes no homologades.
- No creïs nous traçats ni segueixis itineraris de plataformes digitals (Wikiloc, AllTrails, Komoot, OSM, Google Maps) si no consten com a autoritzats.
- Sovint inclouen camins privats o trams d'espais protegits on cal permís previ.
- La seva publicació no legitima el dret de pas ni substitueix el consentiment dels propietaris.
- Si detectes rutes que travessen finques privades o zones no autoritzades, comunica-ho. Hi ha models de requeriment per a plataformes, ajuntaments i consell comarcal a pavirullaes.cat.
- Respecta la prioritat de la pagesia i la població resident, sense interferir en les feines locals.

Protegir Llaés és protegir el dret de tothom a gaudir-ne amb respecte.